

## Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego w marcu 2019 r.

29.04.2019 r.  
Nr 3/2019

- W marcu 2019 r. odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego o 3,7% (przed rokiem wzrost o 1,7%).
- Stopa bezrobocia rejestrowanego (8,8%) spadła w skali roku o 1,0 p. proc., a w stosunku do lutego 2019 r. zmniejszyła się o 0,3 p. proc. Do urzędów pracy wpłynęło mniej ofert pracy w stosunku do marca 2018 r. natomiast więcej w porównaniu z lutym 2019 r.
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw rosło szybciej w ujęciu rocznym niż przed rokiem (wzrost o 9,0%, w marcu 2018 r. wzrost o 6,9%).
- W porównaniu z marcem 2018 r. wzrosły ceny większości artykułów żywnościowych. Wyższe były ceny detaliczne warzyw oraz pieczywa. Spadek cen dotyczył m.in. owoców, mięsa wieprzowego i wołowego bez kości. W skali roku podrożały towary i usługi związane z utrzymaniem mieszkania oraz ceny paliw.
- W marcu br. zarówno w skupie, jak i na targowiskach w porównaniu z lutym 2019 r. podrożały produkty pochodzenia zwierzęcego. W przypadku zbóż i ziemniaków w skupie odnotowano spadek cen w skali miesiąca. Na targowiskach pszenica była tańsza niż przed miesiącem, a ziemniaki droższe. Zboża i ziemniaki podrożały w stosunku do marca ub. roku na obu rynkach. Ceny żywca drobiowego i mleka w skupie wzrosły w skali roku, a żywca wołowego i wieprzowego w skupie oraz prosiąt przeznaczonych do dalszego chowu na targowiskach – obniżyły się.
- Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w skali roku (o 6,0% wobec wzrostu o 3,5% w marcu ub. roku). W skali roku odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach budowlanych o 0,9% (przed rokiem notowano wzrost o 13,9%).
- Liczba mieszkań oddanych do użytkowania była większa niż w marcu 2018 r. (o 35,5%). Wpłynął na to wzrost liczby mieszkań w budownictwie indywidualnym (o 15,3%).
- W marcu 2019 r. w skali roku odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej (o 4,2%) oraz hurtowej (o 0,4%).

## Spis treści

Rynek pracy .....	4
Wynagrodzenia .....	8
Ceny .....	9
Rolnictwo .....	11
Przemysł i budownictwo .....	14
Budownictwo mieszkaniowe .....	16
Rynek wewnętrzny .....	18
Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim .....	21

## Uwagi ogólne

Prezentowane w komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o cenach detalicznych dotyczą towarów żywnościowych i nieżywnościowych oraz usług, które pochodzą z notowań cen prowadzonych przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen; ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej; szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2015 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

W przypadku gdy dynamika przekracza 1000% użyto określenia „wielokrotnie”.

Dane są prezentowane w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007.

## Polska Klasyfikacja Działalności 2007 (PKD 2007)

Skrót	Pełna nazwa
Sekcje	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Działy	
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna, oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

## Objaśnienia znaków umownych

Symbol	Opis
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak (x)	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak (*)	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

**Dane charakteryzujące województwo kujawsko-pomorskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Bydgoszczy oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.**

**Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.**

## Rynek pracy

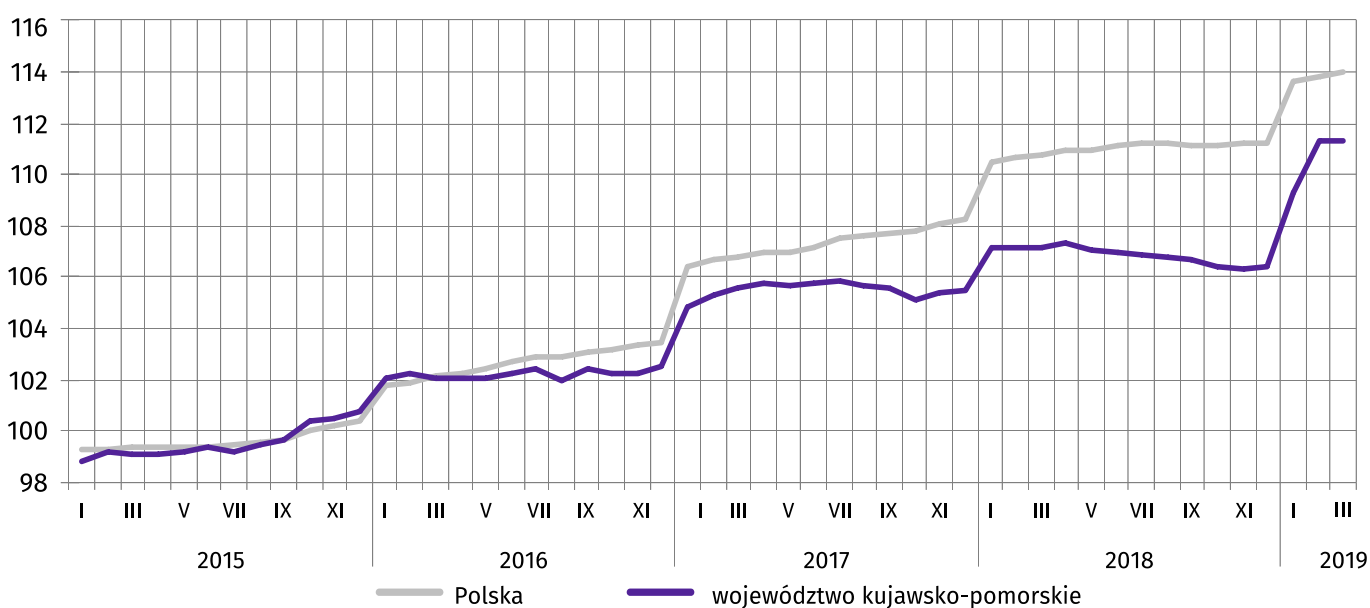
**Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** w województwie kujawsko-pomorskim w marcu 2019 r. ukształtowało się na poziomie 270,3 tys. osób, tj. o 3,7% wyższym niż przed rokiem (wobec wzrostu o 1,7% w marcu 2018 r.). Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 8,8% i była o 1,0 p. proc. niższa niż przed rokiem.

W marcu 2019 r. największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w sekcji informacja i komunikacja (o 284,7%). Ponadto, wzrost większy niż przeciętny w województwie zanotowano w zakwaterowaniu i gastronomii (o 9,7%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,0%). Przeciętne zatrudnienie najbardziej zmniejszyło się w sekcji administrowanie i działalność wspierająca (o 2,9%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	III 2019		I-III 2019	
	w tys.	III 2018=100	w tys.	I-III 2018=100
<b>OGÓŁEM</b>	<b>270,3</b>	<b>103,7</b>	<b>270,0</b>	<b>103,8</b>
w tym:				
Przemysł	139,6	102,4	139,4	102,4
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	130,1	102,5	130,0	102,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup>	6,9	101,8	6,9	101,8
Budownictwo	19,9	103,4	19,8	103,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup>	55,5	101,8	55,4	104,1
Transport i gospodarka magazynowa	16,9	105,0	16,9	98,8
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup>	3,9	109,7	3,9	108,5
Informacja i komunikacja	6,5	384,7	6,5	385,7
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup>	4,4	102,9	4,4	103,3
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup>	11,9	97,1	11,9	97,5

**Wykres 1. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**  
(przeciętna miesięczna 2015=100)



W odniesieniu do lutego 2019 r. przeciętne zatrudnienie pozostało na niezmiennym poziomie.

W okresie styczeń-marzec 2019 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 270,0 tys. i było o 3,8% wyższe niż w analogicznym okresie 2018 r. (przed rokiem wyższe o 1,9%).

Na tle pozostałych województw w marcu 2019 r. województwo kujawsko–pomorskie pod względem przeciętnej liczby zatrudnionych osób zajęło 8 lokatę w kraju.

W końcu marca 2019 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy województwa kujawsko–pomorskiego wyniosła 72,9 tys. osób i była o 8,7 tys. osób mniejsza niż w marcu 2018 r. (o 10,6%) i o 2,9 tys. osób mniejsza (o 3,8%) niż w lutym 2019 r. Kobiety stanowiły 60,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 59,1%).

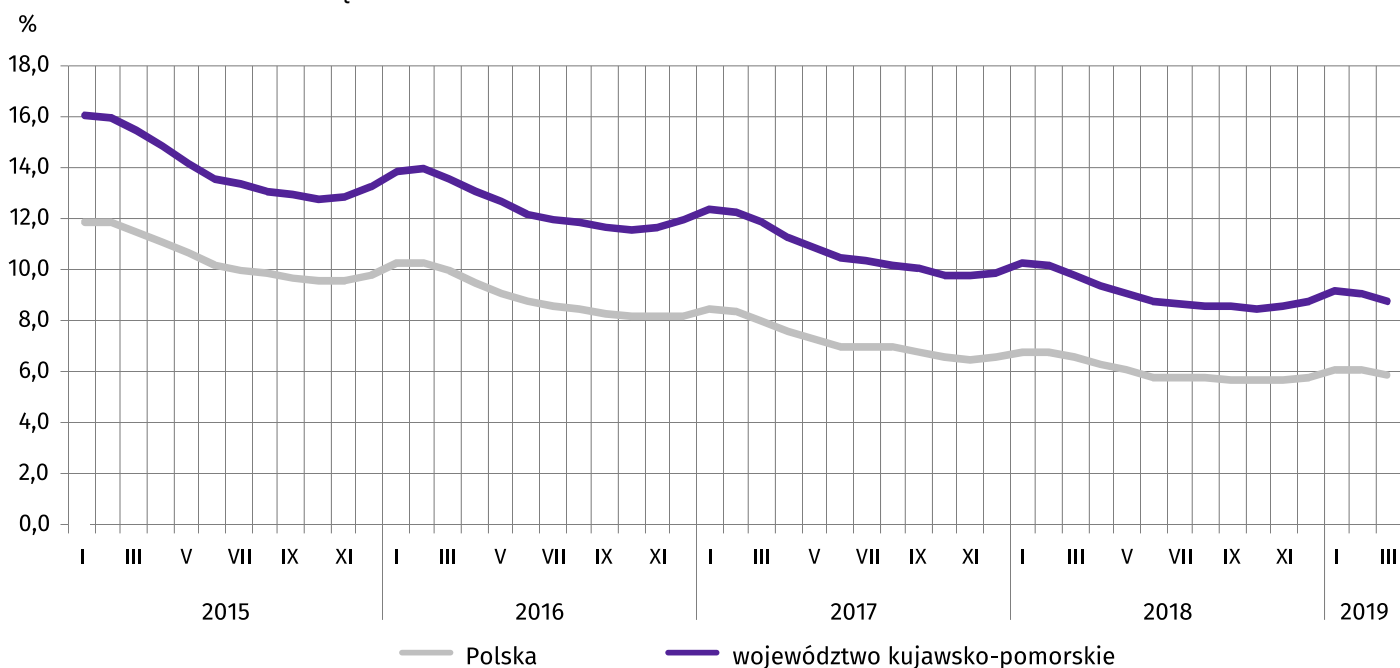
Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	III 2018	2019	
		II	III
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	81,5	75,8	72,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	9,6	8,5	8,3
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	12,3	9,4	11,2
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %	9,8	9,1	8,8

**Stopa bezrobocia rejestrowanego** w województwie kujawsko–pomorskim w końcu marca 2019 r. ukształtowała się na poziomie 8,8% (w kraju była niższa o 2,9 p. proc.). W stosunku do marca 2018 r. była niższa o 1,0 p. proc., a w porównaniu z lutym 2019 r. była niższa o 0,3 p. proc. Województwo kujawsko–pomorskie nadal znajdowało się wśród województw o najwyższej stopie bezrobocia, zaraz po warmińsko–mazurskim (10,4%). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie wielkopolskim (3,2%).

## Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w końcu miesiąca

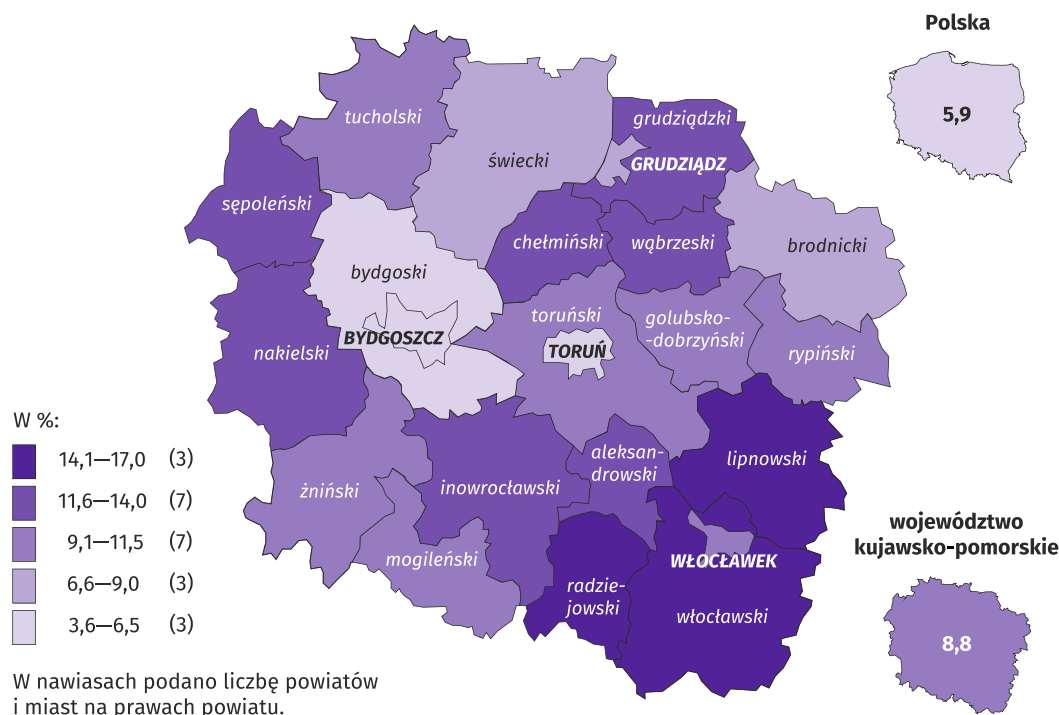


W województwie kujawsko–pomorskim do powiatów i miast na prawach powiatu o najwyższej stopie bezrobocia w marcu 2019 r. nadal należały powiaty: radziejowski (17,0%, wobec 17,8% w marcu 2018 r.), lipnowski (16,0%, wobec 17,7%) oraz włocławski (15,5%, wobec 17,8%), a o najniższej miasta Bydgoszcz (3,6%, wobec 3,9%) oraz Toruń (4,6%, wobec 5,1% przed rokiem). W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się w 22 powiatach i miastach na prawach powiatu, a w największym stopniu w powiatach tucholskim oraz włocławskim (po 2,0 p. proc.). W powiecie brodnickim nastąpił wzrost stopy bezrobocia (0,1 p. proc.)

W marcu 2019 r. w powiatowych urzędach pracy **zarejestrowano** 8,3 tys. osób bezrobotnych, tj. o 13,3% mniej niż przed rokiem oraz o 2,1% mniej niż w lutym 2019 r. Zmniejszył się także udział bezrobotnych rejestrujących się po raz kolejny (o 2,2 p. proc., tj. do 86,4%) w nowo zarejestrowanych ogółem w stosunku do marca 2018 r., udział bezrobotnych dotychczas niepracujących (o 2,0 p. proc., tj. do 8,1%) oraz udział absolwentów (o 0,8 p. proc., tj. do 8,6%). Z kolei odsetek zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (2,9%) pozostał na niezmiennym poziomie. Stopa napływu bezrobotnych<sup>1</sup> do urzędów pracy wyniosła 1,0%.

### Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2019 r.

Stan w końcu marca



W tym samym czasie z ewidencji **wyrejestrowano** 11,2 tys. osób bezrobotnych, tj. mniej o 9,1% niż w marcu 2018 r. natomiast o 18,7% więcej niż w lutym 2019 r. Z tytułu podjęcia pracy (główniej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 5,0 tys. osób (przed rokiem 5,8 tys.). Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się o 2,6 p. proc. w ujęciu rocznym (do 44,7%). Zmniejszył się także udział osób bezrobotnych wyrejestrowanych w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 0,3 p. proc., tj. do 16,1%) oraz udział bezrobotnych, którzy nabyli prawa emerytalne lub rentowe (o 0,2 p. proc., tj. do 0,3%). Zwiększył się natomiast odsetek osób które utraciły status bezrobotnego w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 3,1 p. proc., tj. do 15,6%). Stopa odpływu bezrobotnych<sup>2</sup> z urzędów pracy wyniosła 14,8%.

W końcu marca 2019 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 60,5 tys. bezrobotnych, ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem zmniejszył się w stosunku rocznym o 1,1 p. proc. (do 83,0%).

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobotni będący **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** w końcu marca 2019 r. stanowili 85,5 % ogółu bezrobotnych (przed rokiem 86,1%). Do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne<sup>3</sup>, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku o 2,7 p. proc. Zmniejszył się także odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,3 p. proc.). Zwiększył się natomiast udział osób bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia (o 1,3 p. proc.) oraz udział osób bezrobotnych do 30 roku życia (o 0,6 p. proc.). Udział bezrobotnych do 25 roku życia pozostał na niezmiennym poziomie.

<sup>1</sup> Stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

<sup>2</sup> Stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w miesiącu sprawozdawczym do liczby bezrobotnych na koniec poprzedniego miesiąca.

<sup>3</sup> Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	III 2018	2019	
		II	III
	w procentach ogółem		
Do 30 roku życia	25,9	26,7	26,5
w tym do 25 roku życia	12,3	12,6	12,3
Długotrwale bezrobotne	58,6	55,6	55,9
Powyżej 50 roku życia	25,2	24,9	24,9
Posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	22,4	23,3	23,7

Wśród bezrobotnych nie zaliczających się do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zwiększył się udział kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (o 1,1 p. proc.) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,6 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 0,4 p. proc.).

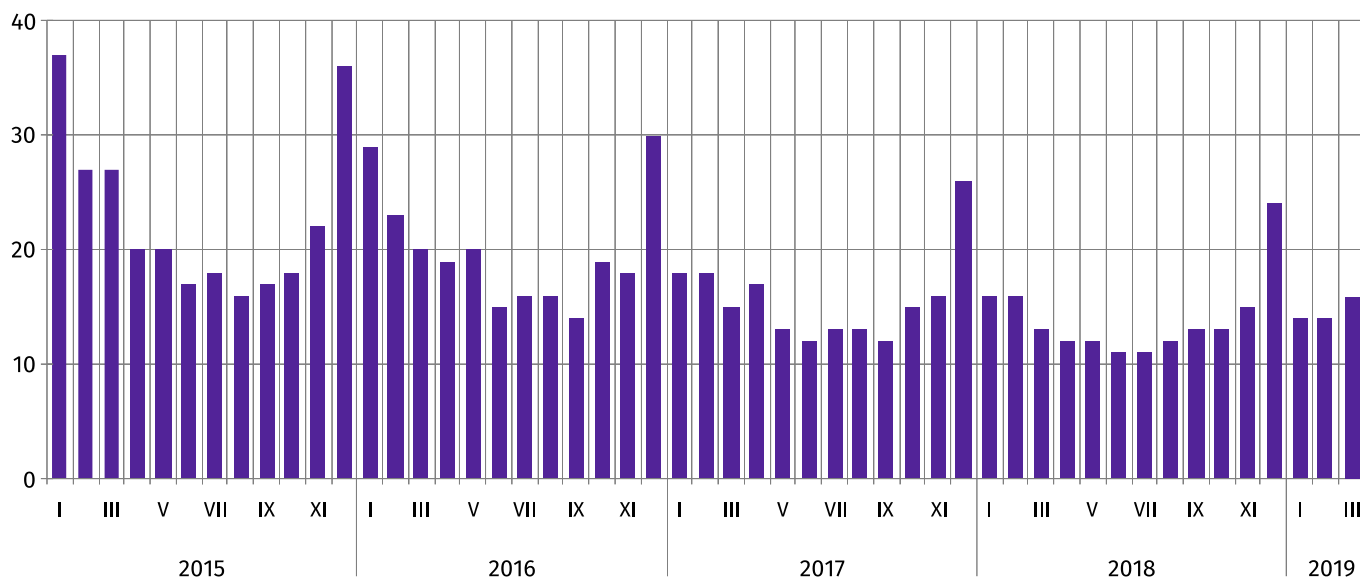
Wybrane kategorie bezrobotnych:

WYSZCZEGÓLNIENIE	III 2018	2019	
		II	III
	w procentach ogółem		
Bez kwalifikacji zawodowych	36,2	36,9	36,8
Bez doświadczenia zawodowego	19,0	18,9	18,6
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	21,1	21,8	22,2

W marcu 2019 r. do urzędów pracy zgłoszono 7,6 tys. **ofert pracy**, tzn. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to mniej o 1,5 tys. ofert w porównaniu z marcem 2018 r. natomiast o 0,2 tys. więcej niż w lutym 2019 r.

### Wykres 3. Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy

Stan w końcu miesiąca



W końcu marca 2019 r. na 1 ofertę pracy przypadało 16 bezrobotnych (przed rokiem 13 osób, a w lutym 2019 r. 14 bezrobotnych).

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu marca 2019 r., 4 zakłady pracy zapowiedziały w najbliższym czasie **zwolnienie** 184 pracowników (przed rokiem odpowiednio 6 zakładów i 217 pracowników).

## Wynagrodzenia

**Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** w marcu 2019 r. w województwie kujawsko-pomorskim ukształtowało się na poziomie 4487,47 zł (w kraju 5164,53 zł) i było o 9,0% wyższe niż w marcu 2018 r. (przed rokiem wzrost o 6,9%).

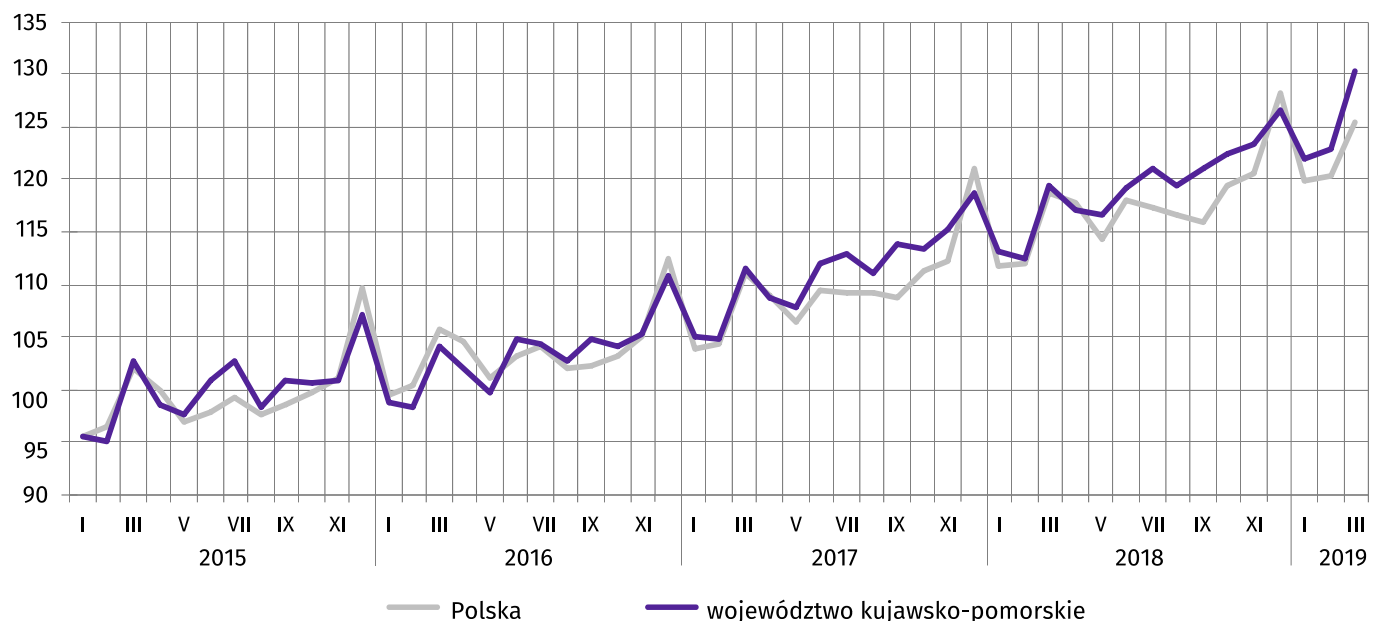
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	III 2019		I-III 2019	
	w zł	III 2018=100	w zł	I-III 2018=100
<b>OGÓŁEM</b>	<b>4487,47</b>	<b>109,0</b>	<b>4346,81</b>	<b>109,3</b>
w tym:				
Przemysł	4520,01	105,5	4403,32	107,4
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	4537,33	105,8	4411,56	107,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup>	4083,20	101,8	4071,35	104,3
Budownictwo	4243,72	101,5	4208,90	104,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup>	4293,02	106,8	4232,40	107,2
Transport i gospodarka magazynowa	3624,12	105,8	3615,34	106,3
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup>	3516,71	104,6	3493,14	108,9
Informacja i komunikacja	11076,69	195,9	8620,46	153,5
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup>	4443,01	103,2	4299,19	103,0
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup>	3078,11	106,4	3109,17	108,2

W porównaniu z marcem 2018 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano we wszystkich sekcjach PKD. Więcej niż przeciętnie w województwie wzrosło wynagrodzenie w informacji i komunikacji (o 95,9%). Wzrost odnotowano m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 6,8%) oraz w administrowaniu i działalności wspierającej (o 6,4%).

W odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego w marcu 2019 r. najwyższe wynagrodzenie zanotowano w sekcji informacja i komunikacja (o 146,8% wyższe). Najniższe wynagrodzenie wystąpiło w administrowaniu i działalności wspierającej (o 31,4% niższe od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

**Wykres 4. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**  
(przeciętna miesięczna 2015=100)



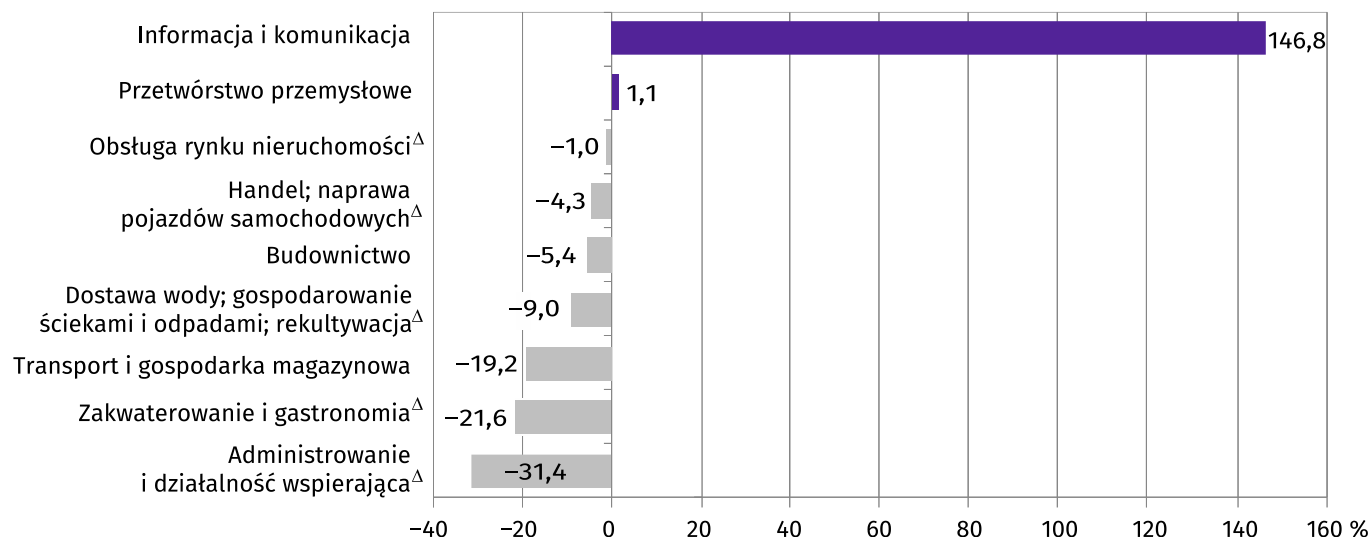


W odniesieniu do lutego br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w marcu 2019 r. ukształtowało się na poziomie o 5,9% wyższym. Największy wzrost wystąpił w sekcji informacja i komunikacja (o 50,1%).

W okresie styczeń–marzec 2019 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 4346,81 zł i było o 9,3% wyższe niż w roku poprzednim. Najwyższy wzrost zanotowano w sekcji informacja i komunikacja (o 53,5%).

Województwo kujawsko–pomorskie pod względem wysokości przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w marcu 2019 r. uplasowało się na 10 miejscu w kraju.

**Wykres 5. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od średniego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie w marcu 2019 r.**



## Ceny

**Ceny detaliczne** badanych artykułów żywnościowych w marcu 2019 r. w województwie kujawsko–pomorskim w większości były wyższe niż przed rokiem.

W grupie artykułów „pieczywo i produkty zbożowe” wzrosły w skali roku ceny następujących towarów: chleba mieszanego pszenno–żytniego (o 13,3%), bułki pszennej (o 11,9%), mąki pszennej „Poznańskiej” (o 8,9%) i ryżu białego (o 8,7%). Spadły cena kaszy jęczmiennej (o 2,5%).

Więcej niż w marcu zeszłego roku konsumenci płacili za kurczę patroszone (o 11,7%) oraz mięso wołowe z kością – rost-bef (o 0,6%). Natomiast mniej niż w marcu 2018 r. płacono za mięso wieprzowe bez kości – schab (o 1,4%) i mięso wołowe bez kości – z udźca (o 1,1%).

Wśród badanych wędlin więcej należało zapłacić za szynkę wieprzową gotowaną (o 4,6%) oraz kiełbasę suszoną (o 3,6%), natomiast mniej za kiełbasę wędzoną (o 0,4%).

Wyższe niż przed rokiem były ceny filetów mrożonych z morszczuka o 11,0%.

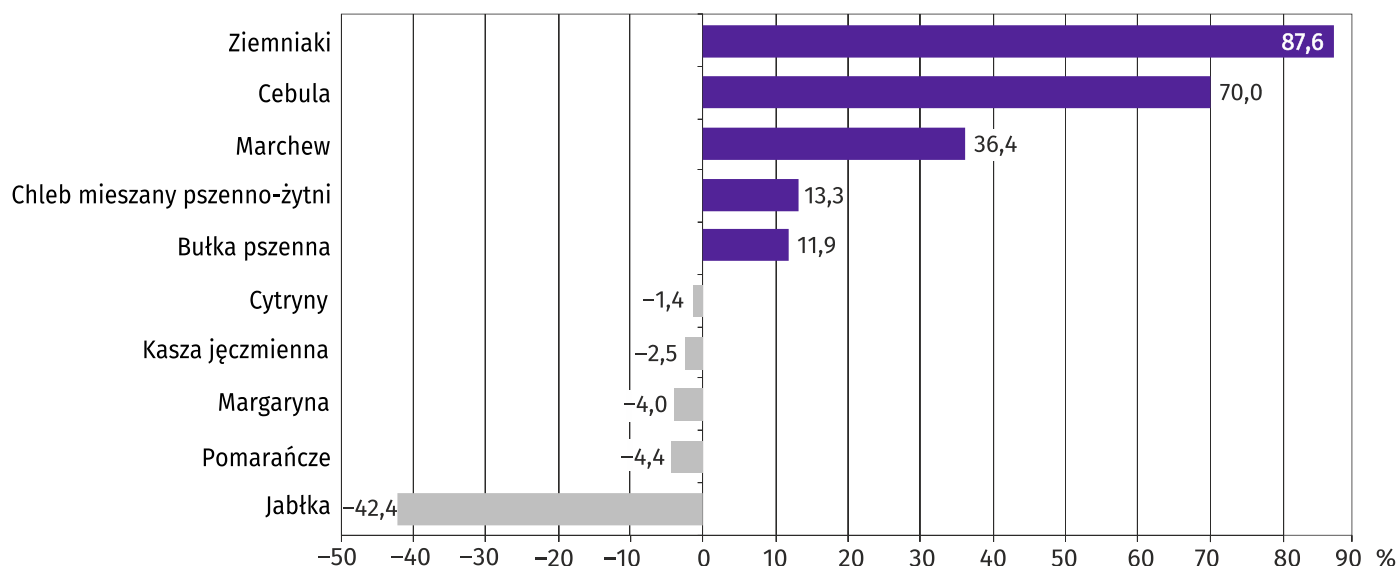
W grupie „mleko i sery” wzrost cen dotyczył śmietany o zawartości tłuszczu 18% (o 3,1%) oraz mleka krowiego o zawartości tłuszczu: 2–2,5% (o 0,8%). Spadek cen w tej grupie towarów odnotowano w przypadku sera dojrzewającego (o 0,7%), mleka krowiego o zawartości tłuszczu 3,2%–3,5% o przedłużonym okresie trwałości (o 0,4%) i sera twarogowego półtłustego (o 0,3%).

W grupie „oleje i pozostałe tłuszcze” wzrosła cena masła świeżego o zawartości tłuszczu ok. 82–83% (o 1,9%) i oleju rzepakowego produkcji krajowej (o 0,8%). Odnotowano spadek ceny margaryny o 4,0%.

W grupie „owoce i warzywa” zauważalny był wzrost w skali roku: cen ziemniaków (o 87,6%), cebuli (o 70,0%) i marchwi (o 36,4%). Ceny jabłek, pomarańczy i cytryn były niższe niż przed rokiem (odpowiednio: o 42,4%, o 4,4% i o 1,4%).

Wśród pozostałych artykułów żywnościowych w porównaniu z marcem 2018 r. wzrosły ceny: kawy naturalnej mielonej (o 9,5%), czekolady mlecznej (o 9,3%), cukru białego kryształ (o 3,7%), soku jabłkowego (o 3,5%) oraz piwa jasnego (o 2,1%).

**Wykres 6. Zmiany cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych w marcu 2019 r.**  
(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)



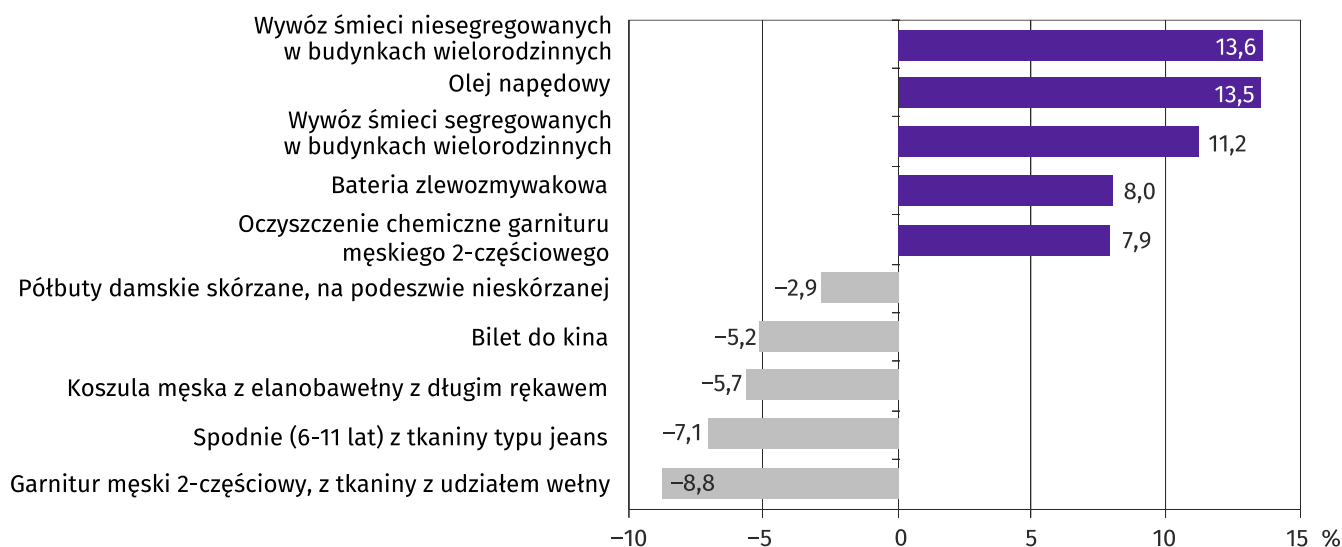
W grupie towarów i usług związanych z utrzymaniem mieszkania w marcu 2019 r. w województwie kujawsko-pomorskim ponownie zanotowano wzrost cen za: wywóz śmieci niesegregowanych i segregowanych w budynkach wielorodzinnych (odpowiednio o 13,6% i o 11,2%), centralne ogrzewanie (o 4,9%), pobranie zimnej wody z miejskiej sieci wodociągowej (o 1,5%) i podgrzanie wody dla gospodarstwa domowego (o 0,5%). Zmalała cena węgla kamiennego o 0,5%.

W grupie towarów i usług związanych z transportem więcej niż przed rokiem płacono za olej napędowy (wzrost cen o 13,5%), benzynę silnikową bezołowiową, 95-oktanową (o 4,9%) oraz za przejazd taksówką osobową, taryfą dzienną (o 4,2%). Cena biletu normalnego, jednorazowego na przejazd autobusem miejskim nie zmieniła się.

W grupie „odzież i obuwie” w porównaniu z marcem 2018 r., więcej należało zapłacić za rajstopy damskie 15 den (o 1,9%), podkoszulek męski bawełniany, bez rękawa (o 1,6%) oraz półbuty skórzane męskie na podszewie nieskórzanej (o 0,5%). Spadła cena garnituru męskiego 2-częściowego (o 8,8%), spodni (6–11 lat) z tkaniny typu jeans (o 7,1%), koszuli męskiej z elanobawełny z długim rękawem (o 5,7%) i półbutów skórzanych damskich na podszewie nieskórzanej (o 2,9%).

Wśród pozostałych badanych artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych w marcu 2019 r. najwyższy wzrost w skali roku odnotowano w przypadku: baterii zlewozmywakowej (o 8,0%), oczyszczenia chemicznego garnituru męskiego 2-częściowego i gazety codziennej (wzrost po 7,9%). W marcu 2019 r. spadek cen dotyczył m.in.: biletu do kina (o 5,2%), firanki syntetycznej i ręcznika frotte z tkaniny bawełnianej (po 1,5%) oraz papierosów (o 1,2%).

**Wykres 7. Zmiany cen detalicznych wybranych artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych w marcu 2019 r.**  
(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)



## Rolnictwo

W województwie kujawsko-pomorskim w marcu 2019 r. na rynku produktów rolnych w porównaniu z poprzednim miesiącem wzrosły ceny skupu żywca wieprzowego, wołowego i drobiowego oraz mleka, a spadły ceny zbóż i ziemniaków. Na targowiskach odnotowano wzrost cen ziemniaków i prosiąt na chów, obniżyły się natomiast ceny pszenicy. W skali roku wzrosły ceny skupu zbóż, ziemniaków, żywca drobiowego i mleka, natomiast spadły ceny żywca wołowego i wieprzowego. Na targowiskach w odniesieniu do marca ub. roku wzrosły ceny większości badanych produktów. Wskaźnik opłacalności tuczu trzody chlewnej był niższy niż przed rokiem.

Pogoda w marcu 2019 r. sprzyjała wiosennym pracom. W większości dni temperatura utrzymywała się w granicach 10–15 °C, a nocą kilka stopni powyżej zera. Zdarzały się także nocne spadki temperatur, ale nie powodowały zagrożeń dla upraw ozimych. Kondycję rzepaku na początku wegetacji ocenia się znacznie lepiej niż w roku ubiegłym. Wczesne ruszenie wegetacji zbóż ozimych również dobrze rokuje ich plonowaniu. Wcześniej niż w roku ubiegłym rozpoczęto siewy zbóż jarych i przygotowanie pól pod dalsze zasiewy. Ocenia się, że w okresie zimy i w marcu 2019 r. pogoda sprzyjała roślinom sadowniczym, pomimo niedoboru opadów śniegu i później deszczu. W sadach nie stwierdza się strat mrozowych w drzewostanie, to samo dotyczy plantacji krzewów jagodowych. Przebieg warunków atmosferycznych w marcu umożliwił przygotowanie pól i wcześniejsze niż w roku ubiegłym rozpoczęcie siewów warzyw gruntowych, zwłaszcza marchwi i cebuli. Obserwuje się początek wschodów, jednak oczekiwane są większe opady deszczu. W marcu br. średnia temperatura powietrza na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 6,1°C i była wyższa od średniej z lat 1971–2000 o 3,4°C, przy czym maksymalna temperatura wyniosła 17,9°C, a minimalna -5,0°C. Suma opadów atmosferycznych wyniosła 31,3 mm, co stanowiło 112% normy z wielolecia.<sup>4</sup> W marcu br. odnotowano 13 dni z opadami.

Skup zbóż<sup>a</sup> kształtował się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	VII 2018–III 2019		III 2019		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys. t	III 2018=100	II 2019=100
Ziarno zbóż podstawowych <sup>bc</sup>	645,4	75,0	35,3	59,2	67,3
w tym:					
pszenica	512,1	74,5	28,8	58,1	65,1
żyto	56,6	78,5	1,6	75,0	57,3

a W okresie styczeń–marzec bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto. c Łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego.

W okresie od lipca 2018 r. do marca br. **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) był niższy o 25,0% niż w analogicznym okresie ub. roku, przy czym skup pszenicy był niższy o 25,5%, a żyta o 21,5%. W marcu br. skupiono o 32,7% mniej zbóż niż przed miesiącem (35,3 tys. t); skup pszenicy i żyta w tym okresie był mniejszy (odpowiednio o 34,9% i o 42,7%). W porównaniu z marcem ub. roku odnotowano spadek podaży pszenicy o 41,9% i żyta o 25,0%.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych<sup>a</sup> kształtował się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	I–III 2019		III 2019		
	w tys. t	I–III 2018=100	w tys. t	III 2018=100	II 2019=100
Żywiec rzeźny <sup>b</sup>	76,0	104,3	24,8	97,3	99,7
w tym:					
wołowy (bez cieląt)	8,5	108,0	3,1	104,4	129,6
wieprzowy	32,1	101,9	10,2	89,6	104,7
drobiowy	35,4	105,8	11,6	103,4	90,4
Mleko <sup>c</sup>	208,9	103,1	73,5	105,4	111,2

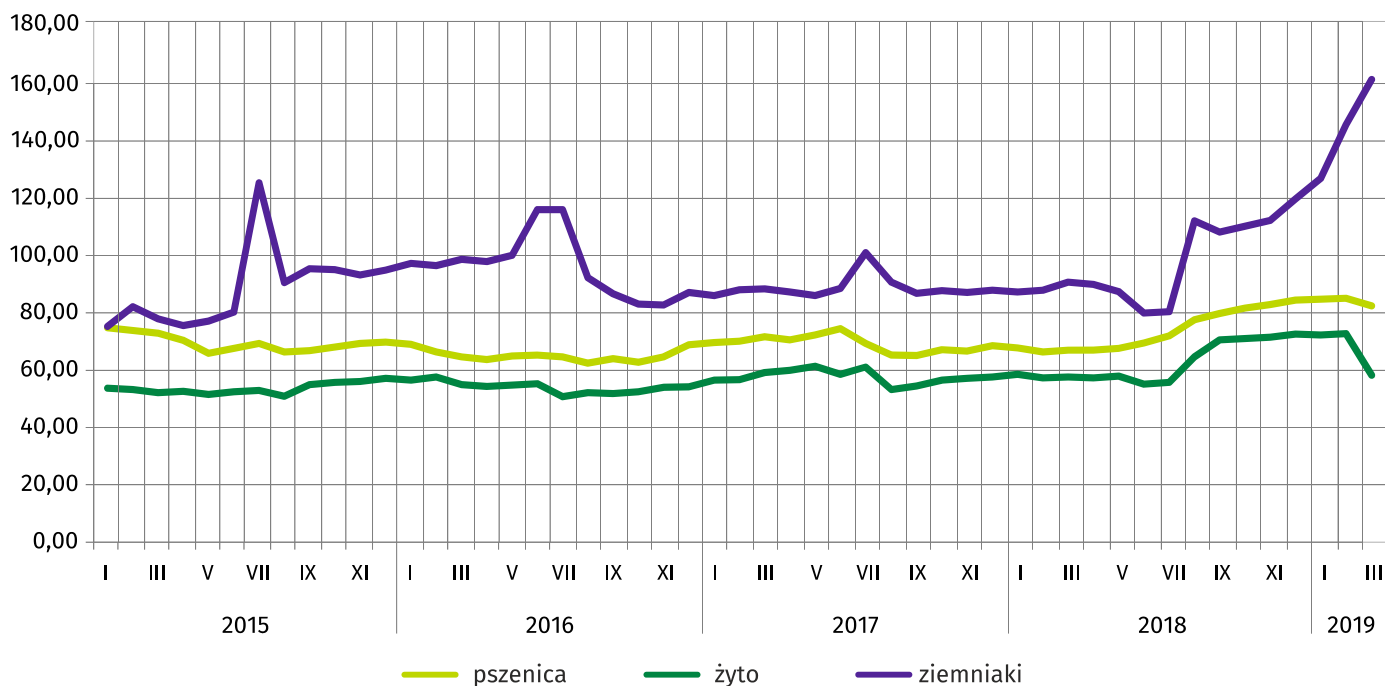
a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje: bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. c W milionach litrów.

<sup>4</sup> Przeciętne wartości temperatur i opadów podano na podstawie danych stacji hydrologiczno-meteorologicznej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanej w Toruniu.

W I kwartale br. **skup żywca rzeźnego** (w wadze żywej) był wyższy o 4,3% od notowanego przed rokiem. Skup żywca wołowego, drobiowego i wieprzowego był wyższy odpowiednio o 8,0%, o 5,8% i o 1,9%. W marcu br. producenci z województwa kujawsko-pomorskiego dostarczyli do skupu 24,8 tys. t żywca rzeźnego, tj. mniej o 0,3% niż przed miesiącem i o 2,7% mniej niż przed rokiem. Skup bydła i trzody chlewnej zwiększył się, a skup drobiu obniżył się w porównaniu z lutym br. W odniesieniu do marca ub. roku wyższy był skup żywca wołowego i drobiowego, natomiast niższy żywca wieprzowego.

### Wykres 8. Przeciętne ceny skupu zbóż i targowiskowe ceny ziemniaków

zł za 1 dt



Średnio za 1 dt pszenicy w skupie w okresie styczeń-marzec 2018 r. płacono 83,90 zł, a za żyto 69,10 zł. W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku było to więcej dla pszenicy o 26,0%, a dla żyta o 20,3%. Przeciętne ceny tych zbóż uzyskiwane przez rolników na targowiskach były wyższe niż rok temu. Średnio w I kwartale br. za pszenicę płacono 93,12 zł/dt (o 19,8% więcej niż przed rokiem), natomiast za żyto 72,88 zł/dt (o 18,2% więcej). W marcu br. średnie ceny za dostarczone do skupu pszenicę i żyto były niższe odpowiednio o 3,2% i o 20,0% niż przed miesiącem. W obrocie targowiskowym odnotowano miesięczny spadek cen pszenicy o 1,2%. W skali roku średnie ceny pszenicy w skupie wzrosły o 23,8%, a na targowiskach o 19,0%. Ceny żyta w porównaniu z marcem ub. roku były w skupie wyższe o 1,1%, a w obrocie targowiskowym o 22,0%.

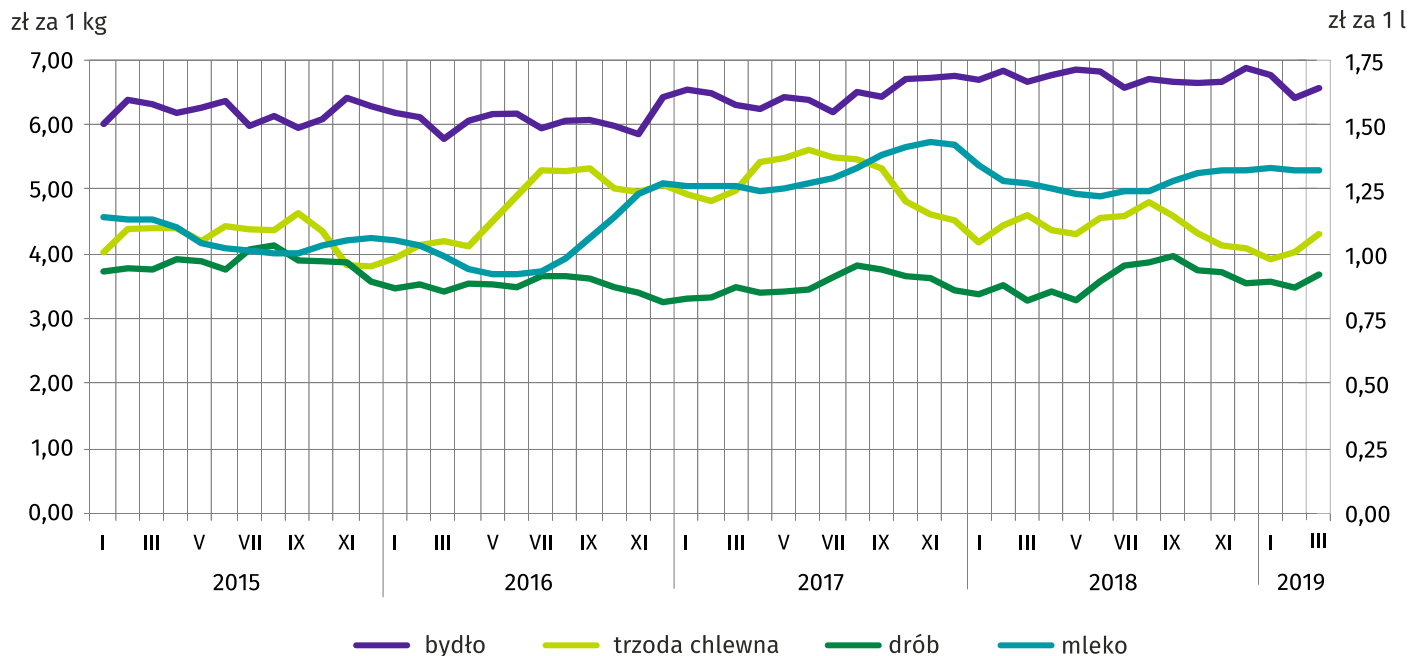
Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	III 2019			I-III 2019		III 2019			I-III 2019	
	zł	III 2018=100	II 2019=100	zł	I-III 2018=100	zł	III 2018=100	II 2019=100	zł	I-III 2018=100
Ziarno zbóż <sup>a</sup> za 1 dt:										
pszenica	82,02	123,8	96,8	83,90	126,0	92,50	119,0	98,8	93,12	119,8
żyto	57,92	101,1	80,0	69,10	120,3	74,75	122,0	x	72,88	118,2
Ziemniaki <sup>b</sup> za 1 dt	113,30	180,9	97,7	104,47	231,1	161,07	178,4	110,8	144,33	163,5
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt)	6,59	98,4	102,3	6,62	98,0	.	x	x	.	x
trzoda chlewna	4,34	93,8	106,9	4,11	92,5	.	x	x	.	x
drób	3,71	112,1	105,8	3,61	105,4	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.	.	x	x	.	x	147,14	86,2	100,6	138,35	79,0
Mleko za 1 hl	133,08	103,7	100,3	133,41	101,9	.	x	x	.	x

a W skupie bez ziarna siewnego. b Na targowiskach – jadalne.

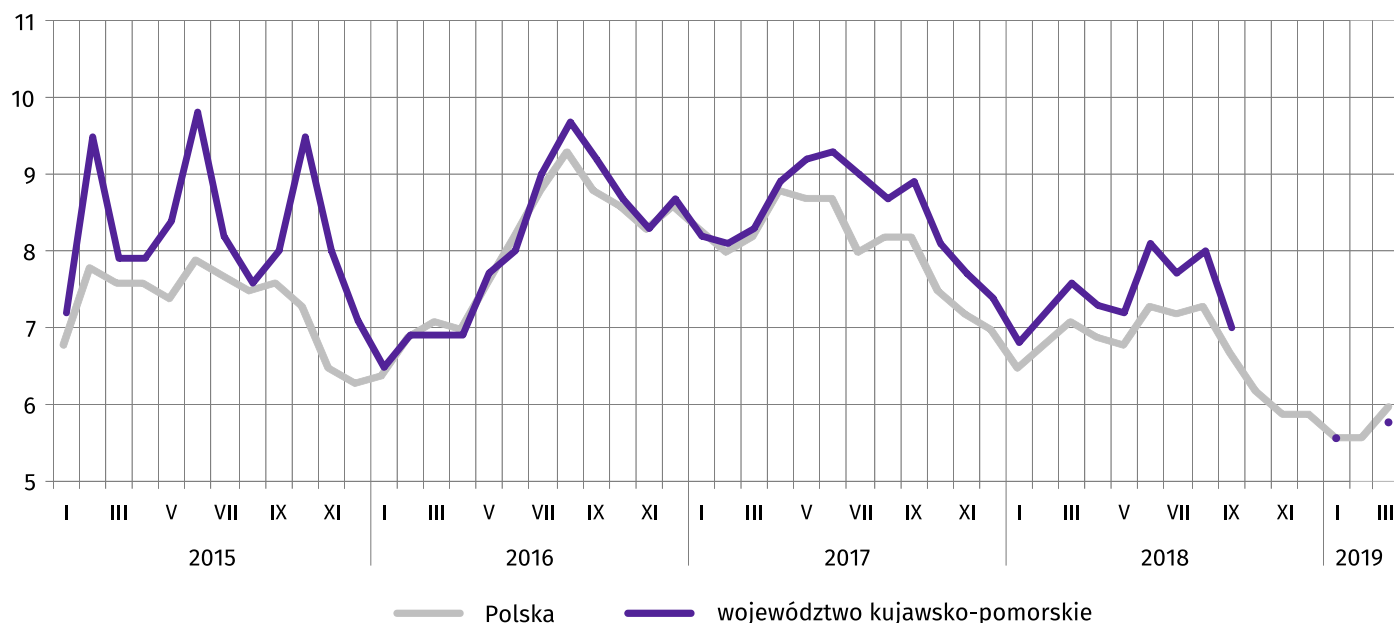
Średnio za 1 dt ziemniaków w okresie od stycznia do marca br. płacono w skupie 104,47 zł (o 131,1% więcej niż przed rokiem). Na targowiskach ceny te ukształtowały się na poziomie 144,33 zł/dt, tj. o 63,5% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku. Przeciętne ceny skupu ziemniaków w marcu 2019 r. (113,30 zł/dt) były niższe o 2,3% od notowanych w poprzednim miesiącu, a w skali roku wzrosły się o 80,9%. Na targowiskach za 1 dt ziemniaków płacono średnio 161,07 zł, tj. więcej zarówno w skali miesiąca, jak i roku, odpowiednio o 10,8% i o 78,4%.

**Wykres 10. Przeciętne ceny skupu żywca i mleka**



W I kwartale br. za 1 kg żywca wieprzowego płacono średnio 4,11 zł, tj. o 7,5% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. W marcu br. odnotowano w porównaniu z lutym 2019 r. wzrost cen żywca wieprzowego w skupie. Za 1 kg tego surowca płacono 4,34 zł, tj. o 6,9% więcej. W ujęciu rocznym przeciętne ceny żywca wieprzowego w skupie były niższe o 6,2%. Wzrost cen żywca wieprzowego w skupie i spadek cen żyta na targowiskach skutkowało poprawieniem się rentowności produkcji żywca wieprzowego w porównaniu z lutym br. W marcu br. cena 1 kg żywca wieprzowego w skupie równoważyła wartość 5,8 kg żyta na targowiskach (przed rokiem wskaźnik wyniósł 7,6). Średnie targowiskowe ceny za prosię przeznaczone do dalszego chowu kształtowały się na poziomie (147,14 zł/szt.) i były wyższe o 0,6% niż przed miesiącem, a w ujęciu rocznym spadły o 13,8%. W okresie styczeń-marzec br. za prosię na chów płacono 138,35 zł, tj. o 21,0% mniej niż przed rokiem.

**Wykres 9. Relacja przeciętnych cen skupu żywca wieprzowego do przeciętnych cen żyta na targowiskach**



W I kwartale br. za 1 kg żywca drobiowego płacono średnio 3,61 zł; było to o 5,4% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W marcu br. obserwowano wzrost cen skupu **żywca drobiowego** zarówno w porównaniu z lutym 2019 r. (o 5,8%), jak i z marcem ub. roku (o 12,1%) do poziomu 3,71 zł/kg.

Średnio za 1 kg żywca wołowego w okresie od stycznia do marca br. płacono 6,62 zł, czyli o 2,0% mniej niż przed rokiem. W opisywanym miesiącu przeciętne ceny skupu bydła rzeźnego (6,59 zł/kg) były o 2,3% wyższe niż w lutym 2019 r., a w porównaniu z marcem ub. roku niższe o 1,6%.

Od początku br. **skup mleka** wyniósł 208,9 mln l i był o 3,1% większy niż w analogicznym okresie 2018 r. W marcu br. dostawy mleka do skupu były większe w ujęciu miesięcznym – o 11,2%, a w ujęciu rocznym – o 5,4%. Średnio za 100 l mleka w I kwartale br. płacono 133,41 zł. W porównaniu z ub. rokiem było to o 1,9% więcej. Ceny tego surowca w marcu br. ukształtowały się na poziomie 133,08 zł za 1 hl, tj. wyższym o 0,3% w stosunku do lutego 2019 r. i o 3,7% w odniesieniu do marca ub. roku.

## Przemysł i budownictwo

**Produkcja sprzedana przemysłu** w województwie kujawsko-pomorskim w marcu 2019 r. osiągnęła wartość 5821,2 mln zł (w cenach bieżących) i była (w cenach stałych) wyższa niż przed rokiem o 6,0%, a w porównaniu z poprzednim miesiącem wyższa o 11,9%.

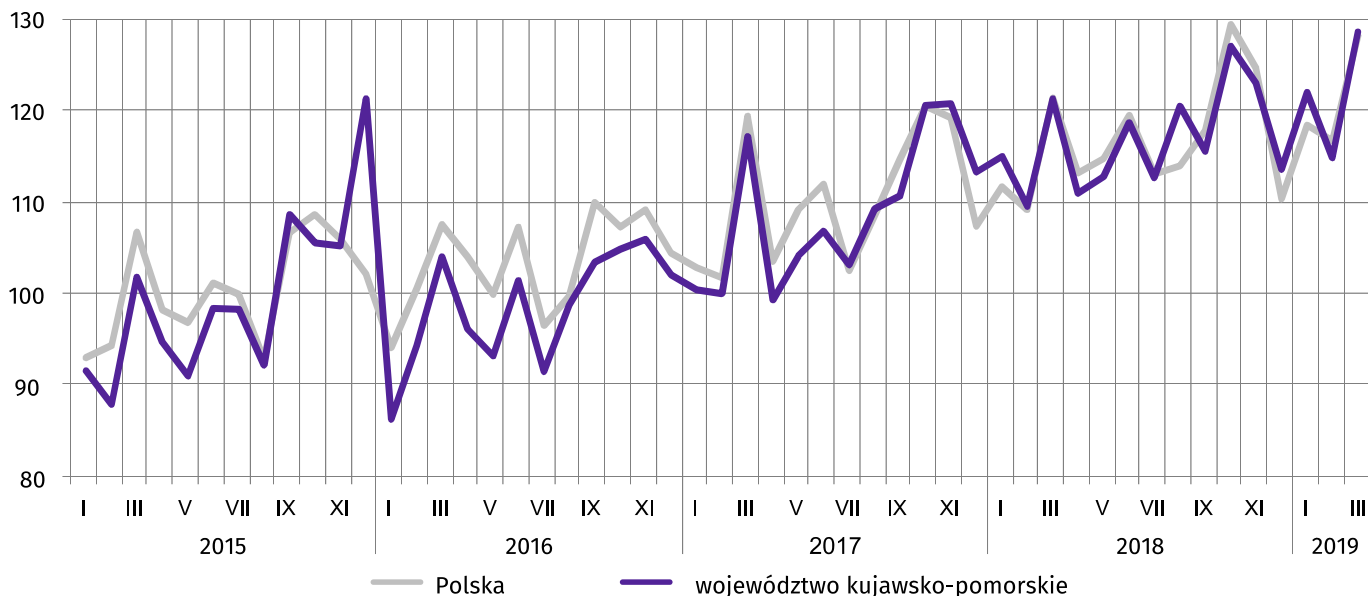
W największej sekcji przemysłu, tj. w przetwórstwie przemysłowym, stanowiącym 95,6% udziału, odnotowano wzrost produkcji sprzedanej w porównaniu z marcem 2018 r. o 6,2%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	III 2019	I-III 2019	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100		w odsetkach
<b>OGÓŁEM</b>	<b>106,0</b>	<b>106,5</b>	<b>100,0</b>
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe	106,2	106,7	95,4
w tym:			
produkcja artykułów spożywczych	102,2	105,4	24,5
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <sup>Δ</sup>	108,0	104,6	1,5
produkcja papieru i wyrobów z papieru	92,8	99,5	13,8
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	108,7	112,3	1,0
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	100,1	105,2	10,7
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	107,7	107,7	9,9
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	125,8	123,8	1,5
produkcja wyrobów z metali <sup>Δ</sup>	108,3	110,4	9,6
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	95,9	95,6	3,1
produkcja maszyn i urządzeń <sup>Δ</sup>	95,3	99,6	2,9
produkcja mebli	103,9	102,9	4,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup>	108,1	110,3	2,5

Wyższy niż w marcu 2018 r. poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 20 (spośród 30 występujących w województwie) działach przemysłu. Podwyższenie marcowej sprzedaży w odniesieniu do analogicznego okresu 2018 r. odnotowano m.in.: w produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 25,8%), w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 8,7%), w produkcji wyrobów z metali (o 8,3%) oraz w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 8,0%). Spadek wystąpił natomiast m.in. w produkcji: papieru i wyrobów z papieru (o 7,2%), maszyn i urządzeń (o 4,7%) oraz komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 4,1%).

**Wykres 11. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu**  
(przeciętna miesięczna 2015=100; ceny stałe)



Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w marcu 2019 r. wyniosła (w cenach bieżących) 41,7 tys. zł i była wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem o 3,5% przy wzroście przeciętnego zatrudnienia (o 2,4%) oraz wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (o 5,5%).

W okresie od stycznia do marca 2019 r. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła (w cenach bieżących) 16605,2 mln zł i była (w cenach stałych) o 6,5% wyższa niż w analogicznym okresie 2018 r. Największy wpływ na wzrost produkcji w tym okresie (według działów klasyfikacji PKD 2007) miały przedsiębiorstwa zajmujące się m. in. produkcją: wyrobów z metali (o 10,4%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 7,7%) oraz artykułów spożywczych (o 5,4%). Spadek natomiast wystąpił m. in. w produkcji: komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 4,4%), papieru i wyrobów z papieru (o 0,5%) oraz maszyn i urządzeń (o 0,4%).

Na tle pozostałych województw, województwo kujawsko-pomorskie w marcu 2019 r. zajęło 8 pozycję pod względem udziału w przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłowej kraju.

**Produkcja sprzedana budownictwa** (w cenach bieżących) w marcu 2019 r. wyniosła 497,5 mln zł. Była wyższa o 10,7% niż w marcu 2018 r. i o 22,1% wyższa niż w lutym 2019 r. (przed rokiem odpowiednio wzrost o 10,2% i o 23,5%).

W omawianym miesiącu wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego ukształtowała się na poziomie 25,0 tys. zł i była o 7,0% wyższa niż przed rokiem. Wzrost wydajności odnotowano przy wzroście przeciętnego zatrudnienia w budownictwie o 3,4% i przy wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 1,5%.

**Produkcja budowlano-montażowa** (w cenach bieżących) w marcu 2019 r. ukształtowała się na poziomie 278,0 mln zł (55,9% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa) i była wyższa o 0,9% od uzyskanej w marcu 2018 r. (wówczas wyższa o 13,9%). Wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku odnotowano wśród przedsiębiorstw, których głównym rodzajem działalności jest budowa budynków (o 4,1%), a także w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 17,8%). Spadek natomiast odnotowano wśród podmiotów wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 16,8%).

Dynamika i struktura produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	III 2019	I-III 2019	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w odsetkach	
<b>OGÓŁEM</b>	<b>100,9</b>	<b>101,8</b>	<b>100,0</b>
Budowa budynków <sup>Δ</sup>	104,1	100,5	35,5
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej <sup>Δ</sup>	117,8	113,8	32,2
Roboty budowlane specjalistyczne	83,2	93,3	32,3

W porównaniu z lutym 2019 r. produkcja budowlano-montażowa województwa kujawsko-pomorskiego zwiększyła się o 29,9%. Wzrost dotyczył podmiotów specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 67,7%),

przedsiębiorstw których głównym rodzajem działalności jest budowa budynków (o 18,2%) oraz podmiotów wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 12,8%).

W okresie styczeń–marzec br. produkcja budowlano–montażowa ukształtowała się na poziomie 714,1 mln zł, tj. o 1,8% wyższym od notowanego przed rokiem.

Udział produkcji budowlano–montażowej w marcu 2019 r. w produkcji krajowej wyniósł 3,9%, co plasuje województwo na 9 miejscu w kraju.

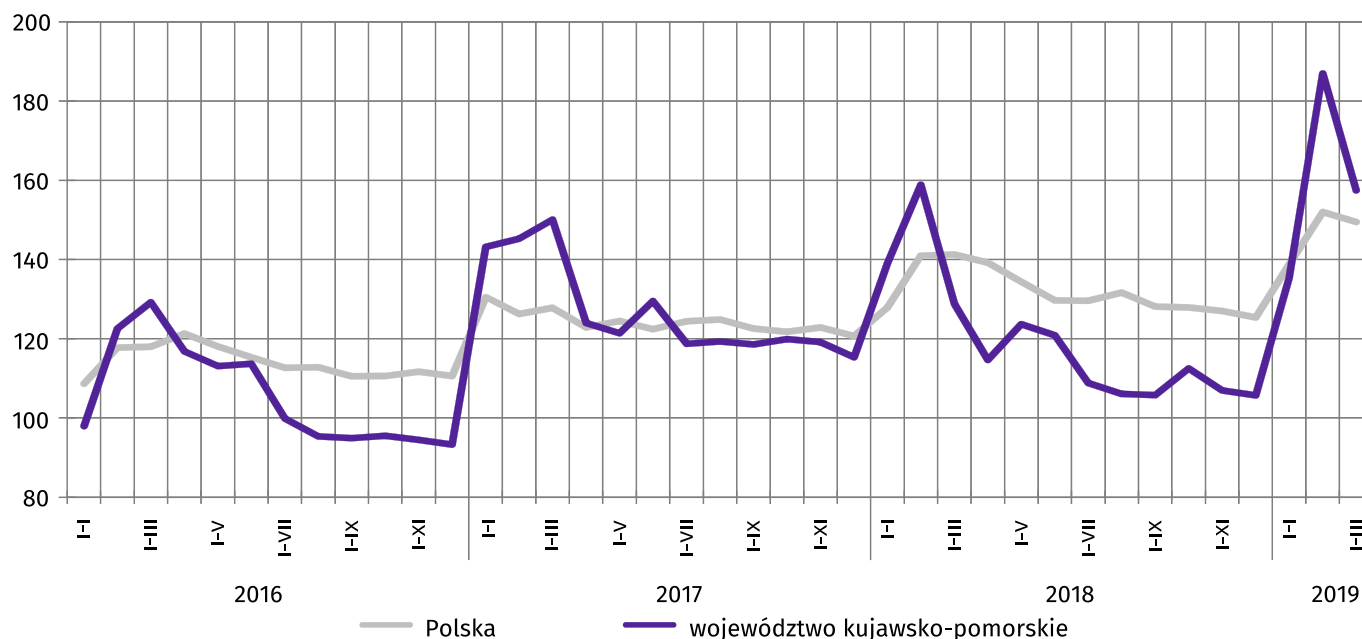
## Budownictwo mieszkaniowe

W marcu 2019 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku w województwie kujawsko–pomorskim zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania (wzrost o 35,5%), mieszkań na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 27,3%) oraz mieszkań których budowę rozpoczęto (o 14,8%).

Według wstępnych danych<sup>5</sup> w badanym miesiącu **przekazano do użytkowania** 595 lokali, czyli o 35,5% mieszkań więcej niż przed rokiem. Spowodowane to było wzrostem liczby mieszkań w budownictwie indywidualnym (o 15,3%), w którym przekazano do użytkowania najwięcej mieszkań – 369 lokali (62,0% ogólnej liczby oddanych mieszkań). Ponadto oddano do użytkowania 118 lokali w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (19,8%), 69 mieszkań komunalnych (11,6%) oraz 39 mieszkań spółdzielczych (6,6%). W badanym miesiącu nie oddano do użytkowania mieszkań społecznych czynszowych i zakładowych.

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie kujawsko–pomorskim w marcu 2019 r. stanowiły 3,9% efektów krajowych.

**Wykres 12. Dynamika mieszkań oddanych do użytkowania**  
(analogiczny okres 2015=100)



W okresie styczeń–marzec 2019 r. oddano do użytkowania 2102 mieszkania, tj. o 22,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost liczby mieszkań odnotowano w: budownictwie komunalnym (o 31,0%), przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 14,4%), a także indywidualnym (o 8,3%).

Pod względem liczby oddanych mieszkań Kujawsko–Pomorskie zajęło 10 pozycję wśród wszystkich województw.

W okresie styczeń–marzec 2019 r. **przeciętna powierzchnia** mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 93,9 m<sup>2</sup> i była mniejsza o 6,3 m<sup>2</sup> niż w analogicznym okresie ub. roku. Największe mieszkania wybudowali inwestorzy w budownictwie indywidualnym (130,6 m<sup>2</sup>), w którym odnotowano spadek przeciętnej powierzchni zrealizowanego mieszkania o 1,1 m<sup>2</sup>.

<sup>5</sup> Dane meldunkowe mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.



Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w okresie styczeń–marzec 2019 r. kształtowała się następująco:

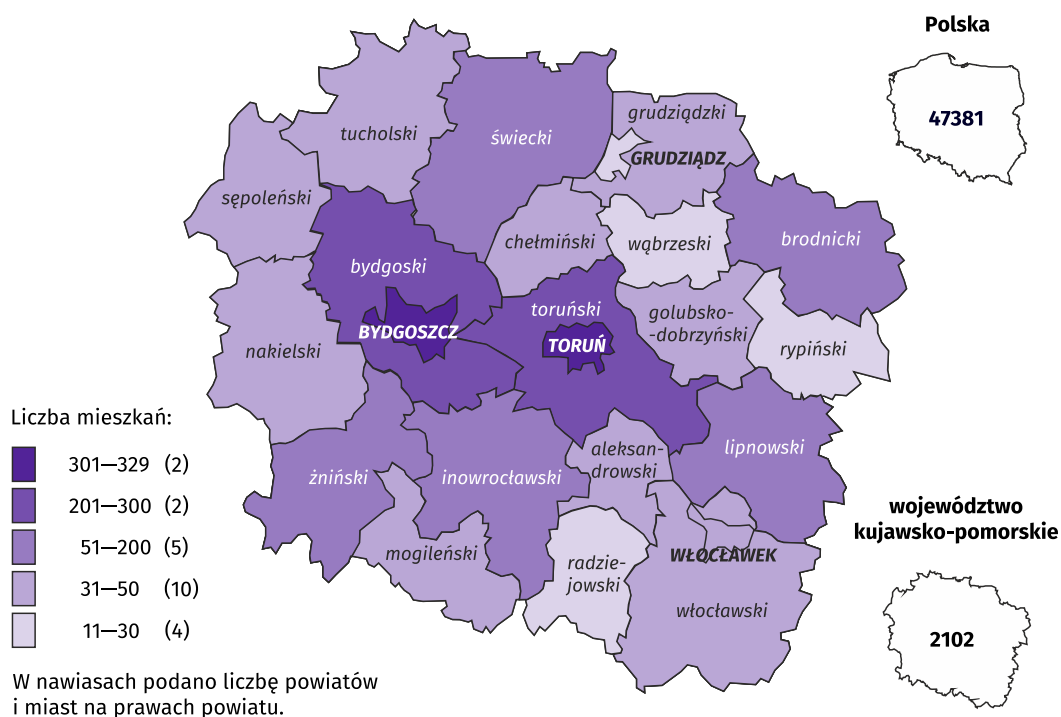
WYSZCZEGÓLNIENIE	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m <sup>2</sup>
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–III 2018=100	
<b>OGÓŁEM</b>	<b>2102</b>	<b>100,0</b>	<b>122,2</b>	<b>93,9</b>
Indywidualne <sup>a</sup>	1083	51,6	108,3	130,6
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <sup>b</sup>	757	36,0	114,4	55,6
Spółeczne czynszowe	24	1,1	x	50,0
Komunalne	76	3,6	131,0	48,5
Spółdzielcze	162	7,7	x	55,1

<sup>a</sup> Realizowane na użytek własny inwestora. <sup>b</sup> Łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku.

Najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w miastach na prawie powiatu: w Bydgoszczy (329), Toruniu (323) oraz w powiatach bydgoskim (262) i toruńskim (205), najmniej natomiast w powiecie wąbrzeskim (11) oraz w Grudziądzu (15).

W okresie styczeń–marzec 2019 r. mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały w Grudziądzu (146,8 m<sup>2</sup>) oraz w powiatach: rypińskim (139,7 m<sup>2</sup>), bydgoskim (134,2 m<sup>2</sup>), grudziądzkim (134,1 m<sup>2</sup>), radziejowskim (134,0 m<sup>2</sup>) i włocławskim (131,2 m<sup>2</sup>). Najmniejsze lokale przekazano w Toruniu (51,8 m<sup>2</sup>) i w Bydgoszczy (58,2 m<sup>2</sup>).

**Mapa 2. Mieszkania oddane do użytkowania według powiatów w okresie styczeń–marzec 2019 r.**



W marcu 2019 r. liczba mieszkań, na realizację których wydano **pozwolenia na budowę** lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym wyniosła 1113 i było to o 27,3% więcej niż w analogicznym miesiącu ub. roku. Najwięcej pozwoleń, bo 54,5% ogólnej liczby, dotyczyło mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem.

W badanym miesiącu zwiększyła się w skali roku liczba **mieszkań, których budowę rozpoczęto** (o 14,8%, tj. do poziomu 1375). Najwięcej mieszkań, bo 43,9%, stanowiły mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.

Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym i mieszkań, których budowę rozpoczęto **w okresie styczeń–marzec 2019 r.** kształtowała się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–III 2018=100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–III 2018=100
<b>OGÓŁEM</b>	<b>2437</b>	<b>100,0</b>	<b>108,7</b>	<b>2422</b>	<b>100,0</b>	<b>109,2</b>
Indywidualne <sup>a</sup>	1206	49,5	117,4	1075	44,4	137,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <sup>b</sup>	1231	50,5	105,9	1095	45,2	80,4
Spółdzielcze	–	x	x	180	7,4	x
Komunalne	–	x	x	72	3,0	141,2

<sup>a</sup> Realizowane na użytek własny inwestora. <sup>b</sup> Łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku.

## Rynek wewnętrzny

W marcu 2019 r. w województwie kujawsko–pomorskim odnotowano w ujęciu rocznym zarówno wzrost (w cenach bieżących) **sprzedaży detalicznej** (o 4,2%), jak i **sprzedaży hurtowej** (o 0,4%).

W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku największy wzrost **sprzedaży detalicznej** (zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) zanotowano w grupie pozostałe (o 34,3%). Wysoki wzrost w ujęciu rocznym odnotowano także m.in. w grupach: farmaceutyki, kosmetyki i sprzęt ortopedyczny (o 32,6%), prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 11,5%) oraz tekstylia, odzież, obuwie (o 8,2%). Największy spadek w ujęciu rocznym odnotowano w grupie żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 15,1%).

W porównaniu z lutym br. przychody ze sprzedaży detalicznej wzrosły o 18,7%. Największy wzrost w skali miesiąca wystąpił w grupie pozostałe (o 37,7%). Wysoki wzrost odnotowano m.in. w grupach: meble, RTV, AGD (o 19,5%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 16,3%), żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 11,8%) oraz pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 11,7%).

Dynamika i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	III 2019	I–III 2019	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100		w odsetkach
<b>OGÓŁEM <sup>a</sup></b>	<b>104,2</b>	<b>104,3</b>	<b>100,0</b>
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	104,0	97,5	14,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	107,3	113,1	11,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	84,9	92,0	35,4
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	94,4	101,3	1,6
Farmaceutyki, kosmetyki i sprzęt ortopedyczny	132,6	137,6	6,5
Tekstylia, odzież, obuwie	108,2	103,7	2,2
Meble, RTV, AGD	88,2	81,3	1,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	111,5	114,0	2,3
Pozostałe	134,3	117,8	16,4

<sup>a</sup> Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

W okresie styczeń–marzec br. sprzedaż detaliczna była o 4,3% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku, przy czym najwyższy wzrost wystąpił w grupie farmaceutyki, kosmetyki i sprzęt ortopedyczny (o 37,6%).

**Sprzedaż hurtowa** (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych w marcu 2019 r. była wyższa niż przed rokiem o 0,4% oraz o 19,7% wyższa w porównaniu z lutym br., natomiast w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano odpowiednio spadek o 1,2% i wzrost o 18,4%.

W okresie styczeń–marzec 2019 r. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych zmniejszyła się o 1,0% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, a w przedsiębiorstwach hurtowych w tym samym okresie spadła o 1,3%.

Opracowanie merytoryczne

Kontakt:



[www.bydgoszcz.stat.gov.pl](http://www.bydgoszcz.stat.gov.pl)

**Urząd Statystyczny w Bydgoszczy**

**tel:** (+48 52) 366 93 90



@BYDGOSZCZ\_STAT

ul. Ks. Stanisława Konarskiego 1-3

**faks:** (+48 52) 366 93 56



@GlownyUrzadStatystyczny

85-066 Bydgoszcz

**e-mail:** [SekretariatUSBDG@stat.gov.pl](mailto:SekretariatUSBDG@stat.gov.pl)

#### **Powiązane opracowania**

[Informacje o sytuacji społeczno-gospodarczej](#)

[Komunikaty i biuletyny województwa kujawsko-pomorskiego](#)

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego w 2017 r.](#)

#### **Temat dostępny w bazach danych**

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy \(DBW\)](#)

#### **Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku**

[Pojęcia stosowane w statystyce publicznej](#)

## Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2018 r.													
B – 2019 r.													
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw <sup>a</sup> (w tys. osób)	A	260,5	260,6	260,6	261,0	260,5	260,3	260,0	259,7	259,4	258,7	258,4	258,6
	B	265,6	270,5	<b>270,3</b>									
poprzedni miesiąc = 100	A	101,6	100,0	100,0	100,1	99,8	99,9	99,9	99,9	99,9	99,7	99,9	100,1
	B	102,7	101,8	<b>100,0</b>									
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,4	101,9	101,7	101,6	101,5	101,3	101,1	101,1	101,0	101,3	100,8	100,8
	B	102,0	103,8	<b>103,7</b>									
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu)	A	85,1	84,3	81,5	77,7	75,1	72,5	71,5	70,6	70,1	69,5	71,0	72,7
	B	76,7	75,8	<b>72,9</b>									
Stopa bezrobocia <sup>b</sup> (w %; stan w końcu okresu)	A	10,3	10,2	9,8	9,4	9,1	8,8	8,7	8,6	8,6	8,5	8,6	8,8
	B	9,2	9,1	<b>8,8</b>									
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	7727	7167	9101	7607	8103	8776	8422	8674	7272	7016	5695	4337
	B	7922	7451	<b>7613</b>									
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu)	A	16	16	13	12	12	11	11	12	13	13	15	24
	B	14	14	<b>16</b>									
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw <sup>a</sup> (w zł)	A	3905,79	3881,57	4117,23	4037,50	4027,05	4111,87	4173,80	4115,82	4178,04	4220,65	4256,44	4370,49
	B	4207,69	4239,44	<b>4487,47</b>									
poprzedni miesiąc = 100	A	95,4	99,4	106,1	98,1	99,7	102,1	101,5	98,6	101,5	101,0	100,8	102,7
	B	96,3	100,8	<b>105,9</b>									
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	107,6	107,2	106,9	107,5	108,1	106,3	106,9	107,3	106,2	107,9	107,0	106,7
	B	107,7	109,2	<b>109,0</b>									
Wskaźniki cen: towarów i usług konsumpcyjnych <sup>c</sup> : analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	101,6	.	.	101,7	.	.	102,0	.	.	101,1
	B	.	.	.									

<sup>a</sup> W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. <sup>b</sup> Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. <sup>c</sup> W kwartale.

**Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2018 r.													
B – 2019 r.													
Wskaźniki cen (dok.):													
skupu ziarna zbóż:													
poprzedni miesiąc = 100	A	99,1	98,3	101,2	100,2	100,5	102,2	101,9	107,7	105,3	101,8	101,5	101,4
	B	100,7	101,4	<b>95,4</b>									
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	97,6	95,1	93,6	95,2	93,8	95,6	103,2	118,7	123,5	121,9	124,5	122,8
	B	124,7	128,7	<b>121,4</b>									
skupu żywca rzeźnego wotowego (bez cieląt):													
poprzedni miesiąc = 100	A	99,1	102,1	97,6	101,5	101,3	99,5	96,4	102,0	99,4	99,7	100,3	103,1
	B	98,4	94,9	<b>102,3</b>									
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,2	105,4	105,7	108,3	106,7	106,9	106,1	103,0	103,5	99,1	99,2	101,7
	B	101,0	93,9	<b>98,4</b>									
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:													
poprzedni miesiąc = 100	A	92,5	106,2	103,6	95,1	98,6	105,7	100,7	104,5	95,8	94,0	95,8	99,0
	B	95,9	102,7	<b>106,9</b>									
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	85,1	92,2	92,5	80,9	78,9	81,4	83,7	87,9	86,4	89,7	89,7	90,6
	B	94,0	90,8	<b>93,8</b>									
Relacje cen skupu <sup>a</sup> żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta													
	A	6,8	7,2	7,6	7,3	7,2	8,1	7,7	8,0	7,0	.	.	.
	B	5,6	.	<b>5,8</b>									
Produkcja sprzedana przemysłu <sup>b</sup> (w cenach stałych):													
poprzedni miesiąc = 100	A	101,5	95,3	110,8	91,4	101,6	105,2	94,9	107,1	95,8	110,0	96,7	92,5
	B	107,4	94,2*	<b>111,9</b>									
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	114,4	109,5	103,5	111,6	108,2	111,0	109,2	110,2	104,4	105,3	101,8	100,3
	B	106,1	104,8	<b>106,0</b>									
Produkcja budowlano-montażowa <sup>b</sup> (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	50,9	79,8	131,9	92,8	112,0	141,2	98,7	122,4	101,9	93,9	94,3	128,9
	B	41,2	91,3	<b>129,9</b>									
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	205,9	141,2	113,9	119,4	118,1	131,0	148,8	153,1	151,8	117,7	105,4	110,6
	B	89,6	102,5	<b>100,9</b>									

<sup>a</sup> Ceny bieżące bez VAT. <sup>b</sup> W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

**Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE													
A – 2018 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
B – 2019 r.													
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	711	1281	1720	2150	2710	3248	3848	4333	4918	5740	6235	7097
	B	692	1507	<b>2102</b>									
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	97,1	109,4	85,8	92,6	101,9	93,3	91,6	89,0	89,2	93,8	89,7	91,7
	B	97,3	117,6	<b>122,2</b>									
Sprzedaż detaliczna towarów <sup>a</sup> (w cenach bieżących): poprzedni miesiąc = 100	A	85,8	97,5	122,7	96,3	96,5	100,3	104,3	98,4	96,7	115,8	95,5	100,9
	B	86,6	98,0	<b>118,7</b>									
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,1	104,4	103,1	101,4	103,2	106,6	111,9	109,9	105,6	117,4	109,2	106,1
	B	107,2	107,7	<b>104,2</b>									
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach <sup>b</sup> : brutto <sup>c</sup> (w %)	A	.	.	5,4	.	.	5,6	.	.	5,3	.	.	5,6
	B	.	.	.									
netto <sup>d</sup> (w %)	A	.	.	4,5	.	.	4,7	.	.	4,4	.	.	4,7
	B	.	.	.									
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw <sup>b</sup> (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	484,1	.	.	1097,5	.	.	2013,7	.	.	3203,1
	B	.	.	.									
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	49,0	.	.	62,9	.	.	78,0	.	.	84,3
	B	.	.	.									
Podmioty gospodarki narodowej <sup>e</sup> w rejestrze REGON (stan w końcu okresu)	A	195368	195571	196009	196351	197399	198548	194342 <sup>f</sup>	195478	196196	196741	197235	197657
	B	198120	198776	<b>199627</b>									
w tym spółki handlowe	A	17796	17882	17942	18035	18112	18208	14904 <sup>f</sup>	14989	15071	15140	15228	15300
	B	15407	15496	<b>15623</b>									
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	1965	1963	1969	1965	1970	1975	1367 <sup>f</sup>	1371	1370	1373	1370	1373
	B	1380	1369	<b>1367</b>									

<sup>a</sup> W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. <sup>b</sup> W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane są prezentowane narastająco. <sup>c</sup> Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. <sup>d</sup> Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. <sup>e</sup> Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. <sup>f</sup> W lipcu 2018 r. wykreślono z rejestru REGON podmioty, które utraciły zdolność prawną na mocy art. 3 ustawy z dnia 28.11.2014 r. o zmianie ustawy o KRS i niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1924).

\* Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej publikowanych.